

Vlaanderen
is natuur

WELKOM IN DE GROENE GORDEL HEIST-WEST

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

De Baai van Heist, de Vuurtorenweiden, de Sashul en de Kleiputten van Heist vormen samen de Groene Gordel Heist-West. Zelfs in de schaduw van een groeiende wereldhaven liggen kansen voor echte natuurbeleving en ontwikkeling van zeldzame natuur!

BAAI VAN HEIST

Wie bij de gedachte aan onze stranden slechts een samenspel van zee en zand voor ogen ziet, moet dringend eens een naar de Baai van Heist. Het gebied kreeg in 1997 de titel strandreservaat: het is een bijzonder fraai 'groen strand' van 50 hectare met brede strandvlakte, duintjes, slikken en schorren. Begin jaren '70 was dit strand nog ontielig smal. Dat veranderde tussen 1977 en 1985 door de aanleg van de oostelijke strekdam van de voorhaven van Zeebrugge. Een deels natuurlijke, deels kunstmatige slib- en zandafzetting in deze luwte bleek een ongewild maar niettemin mooi gevolg van de havenwerken.

Als speelbal van zee en wind verandert het landschap van de Baai van Heist voortdurend. Hier vind je een bijzonder rijke aanspoelgordel van wiertrossen, schelpen, drijfhout... Dit zogenaamde vloedmerk wordt op andere stranden stevast opgeruimd, maar in de Baai van Heist blijft het liggen. Net deze vloedmerken vormen na overstuiving de broodnodige voedingsbodem voor kieming van aangespoelde zaden. Pionierplantjes als zeeraket en zeepostelein houden het zand vast dat aanspoelt en zorgen ervoor dat ook nieuwe soorten als biestarwegras kunnen groeien. Biestarwegras is ook niet zomaar een grassoort: het verdraagt zout water wonderwel en vormt het stuivend zand om tot lage duintjes.

Na stabilisatie geven typische laagblijvende soorten als muurpeper en kandelaartje het duin kleur, doorspekt met de forsere planten van blauwe zeedistel, zeewolfsmelk en bleke morgenster. Wanneer bij storm en hoge springvloeden het zeewater tot diep in de duintjes doordringt, ontstaat een bijzonder milieu van zout en zoet, nat en droog waarin soorten als zulte, melkkruid en schorrenkruid groeien.

Duin, slik en schor oefenen een bijzondere aantrekkingskracht uit op tal van vogels. Zo zijn de duintjes het broed- en leefgebied van zeldzame zangvogels als kuifleeuwerik, graspieper en tapuit. Op het schelpenrijk strand broeden strandplevier, bontbekplevier en dwergstern. Vaste stamgasten het jaar rond zijn bergeend en scholekster. Die laatste speurt met haar lange snavel in zand en slib naar zeepeieren en tweekleppige weekdieren zoals kokkels.

strandplevier

SASHUL EN VUURTORENWEIDE

Het landschap tussen Heist en Zeebrugge is er één van bijzonder scherpe contrasten. Aan de landzijde van de kustweg steken lage weiden en plassen rond de oude vuurtoren van Heist, de Vuurtorenweiden, schril af tegen een meer dan vijf meter opgehoogd terrein, de Sashul. Rond de plassen van de Vuurtorenweide groeien riet en harig wilgenroosje, terwijl het wat hoger gelegen grasland begroeid is met kamgras en veldgerst. In het gebied broeden onder andere waterral, kleine karekiet en blauwborst. In de winter en tijdens het trekseizoen laat ook de watersnip zich al eens vangen voor de lens.

De opgehoogde bodem van de Sashul bestaat vooral uit schelpenrijk zand en lijkt dus erg op dat van jonge kalkrijke kustduinen. De ondiepe laagtes staan in de winter en lente meestal blank, maar vallen droog in de latere zomer. Je treft er pioniervegetaties aan met sierlijke vetmuur, fraai duizendguldenkruid en waterpunge maar met ook meer zoutminnende soorten zoals aardbeiklaver. De graslandjes kleuren geel van de rolklaver en grote ratelaar. De Sashul is ook een aantrekkingspool voor steltlopers zoals kleine plevier, tureluur, scholekster en Kievit, met houtsnip en bokje als trouwe wintergasten. In het struikgewas en bosjes zie je regelmatig doortrekkende of verdwaalde zangvogeltjes.

watersnip

Minstens even waardevol zijn de drassige weilanden met veel greppels en poelen. Uit de ondiepe veenlagen kwelt het zilte grondwater op. Droge bulten wisselen er af met vochtige laagten en creëren zo een microreliëf. Hoog en droog vind je kamgras en knolboterbloem, laag en nat zoutverdragende soorten als zilte schijnspurrie en aardbeiklaver. Op sommige plaatsen groeien ook echte schorreplanten zoals zeekraal en blauw kweldergras.

Hier hebben vele vogels het naar hun zin. Blauwborst en bruine kiekendief vinden het hier prima. Kust- en weidevogels zoals kluut, tureluur, Kievit en grutto vinden er voedsel of een broedstek. Je hoeft geen doorwinterde vogelkenner te zijn om te genieten van het mooie gezang van kleine karekiet of rietgors.

bloemrijk hooiland

fraai duizendguldenkruid

DE KLEIPUTTEN VAN HEIST

Vlakbij, maar nog verder landinwaarts, liggen de Kleiputten van Heist met zo'n 22 hectare natuurschoon. In dit historische landschap van microreliëfrijke polderweiden springen bij de eerste aanblik vooral de uitgestrekte rietvelden in het oog die de centraal gelegen plassen scheiden van de weiden. De Kleiputten van Heist hebben hun naam niet gestolen. Vanaf de Middeleeuwen ontgon de bevolking hier turf en klei. Ontginningen in de periode van 1950 tot 1970 gaven vorm aan de talrijke ondiepe plassen, die met uitgestrekte rietmoerassen begroeid zijn.

vuurtorenweide

OOSTDAM ZEEBRUGGE

LEGENDE

- BOS / STRUIKEN
- GRASLAND
- BEBOUWD GEBIED
- RIETMOERAS
- WATER / ZEE
- TIJDELIJKE PLAS
- AKKERLAND
- STRAND
- DUINEN / DUINGRASLAND
- SLIK EN SCHORRE
- VEERASTER
- SPOORWEG
- TRAMLIJN
- TALUDS
- FIETS- EN WANDELBRUG
- OPENBARE WEG
- WANDELPAD
- WANDEL- EN FIETSPAD
- WANDELPAD (enkel toegankelijk van 1 augustus tot 31 maart)
- DOMEINGRENS
- INGANG / INFORMATIE
- PARKING
- OBSERVATIEPUNT
- VUURTOREN

BAAI VAN HEIST

SASHUL

KLEIPUTTEN VAN HEIST

CAMPING

0m 100m 200m

HOE TE BEREIKEN EN HOE VERKENNEN?

De Baai van Heist vind je terug op het westelijke einde van de Zeedijk te Heist. De Sashul en Vuurtorenweide zijn gelegen tussen de Elizabethlaan en Gustaaf Van Nieuwenhuysestraat en de Kleiputten bereik je best via de Moerstraat.

Wie met het openbaar vervoer komt, kan de trein nemen tot het station van Heist. Van daar kun je via het Stationsplein en de Gustave Van Nieuwenhuysestraat de Sashul bereiken. Van hieruit brengt de voetgangersbrug je veilig over de Elizabethlaan tot op de Zeedijk. Ook de kusttram haltes Dijk of Heldenplein liggen vlakbij.

Voor de fietsers: deze natuurgebieden zijn gelegen tussen knooppunt 36 en knooppunt 38 van Fietsnetwerk Brugse Ommeland.

De natuur in de Baai van Heist is heel erg kwetsbaar. Het reservaat is tijdens het broedseizoen (van 1 april tot en met 31 juli) alleen toegankelijk op het centrale wandelpad en het knuppelpad langs de Stredam. Buiten het broedseizoen is het gebied ook vrij toegankelijk voor wandelaars in de strandzone. De Sashul en Kleiputten zijn vrij toegankelijk op de wandelpaden. Vanuit de vogelkijkhutten heb je een prima uitzicht.

MEER INFORMATIE

Agentschap voor Natuur en Bos West-Vlaanderen
 Jacob van Maerlantgebouw
 Koning Albert I-laan 1/2 bus 74, 8200 Brugge (Sint-Michiels)
E anb@vlaanderen.be
www.natuurenbos.be

Uitgave: juni 2018
 Lay-out: Patrick Van den Berghe
 Foto's: cover, vuurtorenweide, bloemrijk hooiland - Mark Leten ; baai van Heist, strandplevier, watersnip, vogelkijker - Yves Adams/Vilda ; fraai duizendguldenkruid - www.kuleuven.be ; wandelaar - Lars Soerink

Verantwoordelijke uitgever: Marleen Evenepoel,
 Agentschap voor Natuur en Bos, Havenlaan 88 bus 75, 1000 Brussel